

Dil Nedir? – Önde Gelen Dilbilimcilerin Görüşleri

1. Ferdinand de Saussure (1857–1913)

Ferdinand de Saussure, dilin toplumsal bir yapı olduğunu vurgulamıştır. Onun tanımına göre, dil (fr. *langue*), toplum tarafından paylaşılan ve bireylerin iletişim için kullandığı kurallar ve yapılar bütünüken, konuşma (fr. *parole*) ise bireylerin bu kuralları kullanarak gerçekleştirdiği somut dil eylemleridir. Saussure, dilin sosyal bir kurum olduğunu ve bireylerin bu kurallar çerçevesinde iletişim kurduğunu belirtmiştir. [Vikipedi](#)

2. Noam Chomsky (1928–)

Noam Chomsky, dilin doğuştan gelen bir yeti olduğunu savunmuştur. Chomsky'ye göre, dil, insan beynine özgü bir kapasite olup, çocuklar çevrelerinden örnek alarak değil, zihinsel kapasiteleri aracılığıyla dili öğrenirler. Bu görüş, dilin evrensel ve biyolojik bir temele dayandığını öne sürer. [Stanford Felsefe Ansiklopedisi](#)

3. Edward Sapir (1884–1939)

Edward Sapir, dilin toplumun düşünce ve kültürünü şekillendiren bir kurum olduğunu belirtmiştir. Sapir'e göre, dil, toplumsal ilişkileri düzenler ve kültürel değerlerin aktarılmasını sağlar. Bu görüş, dilin sosyal bir yapı olarak işlev gördüğünü vurgular. [Brock University](#)

4. Benjamin Lee Whorf (1897–1941)

Benjamin Lee Whorf, dilin düşünceyi şekillendirdiğini savunmuştur. Whorf'un "linguistic relativity" (dil göreliliği) hipotezine göre, bir kişinin dilinin yapısı, onun dünyayı algılama ve düşünme biçimini etkiler. Örneğin, farklı dillerin zaman, renk ve mekân gibi kavramları farklı şekillerde ifade etmesi, o dili konuşan bireylerin bu kavramları nasıl algıladıklarını etkiler. [Encyclopedia Britannica](#)

5. Leonard Bloomfield (1887–1949)

Leonard Bloomfield, dilin sistematik bir iletişim aracı olduğunu belirtmiştir. Bloomfield'e göre, dil, seslerin ve kelimelerin belirli kurallar çerçevesinde birleşmesiyle anlam üreten bir yapıdır. Bu yaklaşım, dilin yapısal ve fonksiyonel yönlerine odaklanır. [PhilPapers](#)

6. Wilhelm von Humboldt (1767–1835)

Wilhelm von Humboldt, dilin yalnızca iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda düşünceyi biçimlendiren ve kültürü oluşturan yaratıcı bir süreç olduğunu savunmuştur. Humboldt'a göre, dil, bireylerin dünyayı algılama ve ifade etme biçimlerini şekillendirir. [Stanford Felsefe Ansiklopedisi](#)

7. Prof. Dr. Doğan Aksan (1929–2015)

Prof. Dr. Doğan Aksan, dilin insanın düşünme ve iletişim yeteneğiyle doğrudan ilişkili olduğunu savunmuştur. Aksan'a göre, dil, insanın düşünme yeteneğini dışa vurduğu ve toplum içinde iletişim kurduğu bir araçtır. Aksan, ayrıca dilin anlam ve kullanım boyutlarına da dikkat çekmiştir. [Türk Araştırmaları](#)

8. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz (1921–2019)

Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, dilin sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda toplumsal bir kurum olduğunu vurgulamıştır. Korkmaz'a göre, dil, toplumun düşünce ve duygularını yansıtan, kültürel değerleri taşıyan bir yapıdır.

9. Prof. Dr. Muharrem Ergin (1910–2005)

Prof. Dr. Muharrem Ergin, dilin tabii bir vasıta olduğunu ve kendisine mahsus kanunları olan bir sistem oluşturduğunu belirtmiştir. Ergin'e göre, dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan, kendine özgü kuralları olan ve ancak bu kurallar çerçevesinde gelişen canlı bir varlıktır.

10. Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun (1936–)

Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun, dilin anlamlı birimler olan monem'lerle yapılandığını ve her toplumda bir başka biçimde kendini gösterdiğini belirtmiştir. Ercilasun'a göre, dil, insanın kendi bilgi ve deneylerini, bir anlamsal kapsamı ve bir ses karşılığı olan birliklerle açıkladığı bir bildirişme aracıdır.

11. Prof. Dr. Metin And (1911–1999)

Prof. Dr. Metin And, dilin sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda toplumun ortak hafızası ve kültürel kodlayıcısı olduğunu vurgulamıştır. And'a göre, deyimler, atasözleri ve halk edebiyatı, toplumsal belleği aktarır ve dilin kültürel boyutunu gösterir.

12. Prof. Dr. İlber Ortaylı (1947–)

Prof. Dr. İlber Ortaylı, dilin tarih ve kültürün aynası olduğunu belirtmiştir. Ortaylı'ya göre, Türkçedeki Arapça ve Farsça etkiler, tarihî etkileşimleri yansıtır ve dilin tarihsel süreç içindeki değişimini gösterir.

Sonuç

Yukarıda sunulan görüşler, dilin çok boyutlu ve dinamik bir sistem olduğunu göstermektedir. Dil, sadece bir iletişim aracı değil; toplumsal yapıyı düzenleyen, düşünceyi biçimlendiren, kültürü aktaran ve yaratıcılığı destekleyen çok yönlü bir sistemdir. Bu nedenle, dilin tanımını yaparken, onun hem bireysel hem de toplumsal yönlerini hem yapısal hem de fonksiyonel özelliklerini göz önünde bulundurmak önemlidir.